

Seminaria magisterskie 2025-2027

prof. UAM dr hab. Magdalena Aleksandrak

Psycholingwistyczne aspekty akwizycji języka obcego i komunikacji obcojęzycznej

Język pracy: język angielski

Opis i cele: Seminarium koncentruje się wokół wybranych zagadnień z zakresu akwizycji języka pierwszego i drugiego (obcego) oraz komunikacji językowej interpretowanych z perspektywy psycholingwistycznej lub socjolingwistycznej (w zależności od tematyki szczegółowej). Poza wprowadzeniem ogólnych ujęć, kluczowych pojęć i terminologii w ramach seminarium omawiane będą wybrane zagadnienia szczegółowe wytyczające podstawy i kierunki indywidualnych projektów uczestników seminarium. Założeniem seminarium jest opracowanie przez każdego studenta projektu badawczego wpisującego się w rekomendowaną tematykę zajęć (możliwe jest również uwzględnienie zagadnień pokrewnych po indywidualnej konsultacji). W trakcie zajęć omawiane będą kwestie związane z przygotowaniem planu pracy, ustaleniem pytań badawczych, wyborem odpowiedniej metodologii i narzędzi badawczych, a także procesy analizy i interpretacji danych.

Proponowana tematyka: w trakcie seminarium omówione zostaną następujące zagadnienia, które posłużą do opracowania tematów szczegółowych:

- wybrane aspekty akwizycji języka pierwszego i drugiego (obcego), proces uczenia się języka obcego na poziomie zaawansowanym (w szczególności rozwijanie sprawności mówienia),
- czynniki indywidualne (ang. *individual differences*) w nauce języka obcego i w komunikacji obcojęzycznej – motywacja, wiek, osobowość, strategie uczenia się i komunikacji, style uczenia się, czynniki afektywne (np. *emotions, attitudes*) i kognitywne (inteligencja i zdolności językowe),
- bilingwalizm i dwukulturowość – problematyka tożsamości (*identity, language ego*), wychowanie dwujęzyczne (*parental strategies*), zdarzenia krytyczne (ang. *critical incidents*) w procesie akwizycji języka,

- gotowość komunikacyjna (ang. *willingness to communicate*) jako różnica indywidualna.

Temat pracy jest ustalany indywidualnie z każdym uczestnikiem seminarium.

Warunki zaliczenia:

- 1 rok – wybór tematu pracy, opracowanie koncepcji i szczegółowego planu wraz z projektem badania i pytaniami badawczymi; przygotowanie metodologiczne, wybór techniki badawczej i opracowanie narzędzia poboru danych, a także wstępnej bibliografii. Prezentacja całości projektu w czasie seminarium.
- 2 rok – przeprowadzenie badania i przygotowanie kolejnych części pracy magisterskiej w ścisłej współpracy z promotorką.

Literatura przedmiotu:

Dörnyei, Z., & Ryan, S. (2015). *The psychology of the language learner revisited*. New York: Routledge.

Dörnyei, Z. (2012). *The psychology of second language acquisition*. Oxford: Oxford University Press.

Piechurska-Kuciel, E. (2020). *The Big Five in SLA*. Cham: Springer.

Grosjean, F. (2010). *Bilingual life and reality*. Cambridge: Harvard University Press.

Pavlenko, A. (2007). *Emotions and bilingualism*. Cambridge: Cambridge University Press.

prof. UAM dr hab. Joanna Kic-Drgas

Komunikacja specjalistyczna i branżowa w ujęciu międzykulturowym, dydaktycznym lub terminologicznym: wyzwania i strategie

Język pracy: język angielski lub język niemiecki (do wyboru)

Opis: Seminarium poświęcone jest wieloaspektowemu podejściu do komunikacji specjalistycznej i branżowej, z uwzględnieniem trzech kluczowych perspektyw: międzykulturowej, dydaktycznej oraz terminologicznej. W dobie globalizacji, dynamicznego rozwoju technologii oraz rosnącej roli języków dla celów zawodowych i akademickich, skuteczna komunikacja fachowa staje się nie tylko narzędziem przekazu informacji, lecz także przestrzenią spotkania różnych kultur, dyscyplin i konwencji językowych. Studenci będą mogli wybrać jedną z kilku ścieżek profilowania tematyki przyszłej pracy magisterskiej: obszar interkulturowy, glottodydaktyczny czy terminologiczny. W zależności od wybranej płaszczyzny dobrana zostanie adekwatna metodologia badawcza.

Cele:

- zapoznanie studentów z podstawowymi teoriami dot. komunikowania się w sytuacjach specjalistycznych,
- przegląd i zastosowanie adekwatnych do wybranego tematu metod badawczych,
- przygotowanie pracy magisterskiej napisanej językiem akademickim,
- wybór i krytyczna analiza literatury adekwatnej do wybranego tematu.

Warunki zaliczenia:

- Semestr 1: wybór tematu
- Semestr 2: oddanie konspektu pracy i 1 rozdziału
- Semestr 3: oddanie części teoretycznej pracy
- Semestr 4: oddanie całej pracy

Literatura:

Literatura anglojęzyczna

- Božic Lenard D. & Chmelíková, G.(2019). Applying predictive analytics in ESP courses based on students' writing. *Zbornik Radova Filozofskog Fakulteta u Prištini*, 49(3), 91–109. <https://doi.org/10.5937/ZRFFP49-22827>
- Banihashem, S., Aliabadi, K., Pourroostaei Ardakani, S., Nili AhmadAbadi, M., & Delavar, A. (2019). Investigation on the Role of Learning Theory in Learning Analytics. *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, 10, 14-27.
- Casañ-Pitarch, R. (2018). Smartphone Serious Games as a Motivating Resource in the LSP Classroom. *Journal of Foreign Language Education and Technology*, 3(2), 52 – 72.
- Cheon, G., Choi, Y., Lee, D., & Baek, J. (2024). *Unveiling the impact of generative AI on language Learning: A field experiment*. CIS 2024 Proceedings. 21. <https://aisel.aisnet.org/icis2024/learnandiscurrecula/learnandiscurrecula/21>
- Chiu, T. K. F. (2023). The impact of generative AI (GenAI) on practices, policies and research direction in education: A case of AI and Midjourney. *Interactive Learning Environments*. <https://doi.org/10.1080/10494820.2023.2253861>
- Chiu, T. K. F. (2024). Future research recommendations for transforming higher education with generative AI, *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 6, <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2023.100197>
- Devineni, S. K. (2024). AI-Enhanced Data Visualization: Transforming Complex Data into Actionable Insights. *Journal of Technology and Systems*, 6(3), 52–77. <https://doi.org/10.47941/jts.1911>
- Gonçalves, J.P., Aluisio, S.M., de Oliveira, L.H.M., & Oliveira, O.N. (2004). A Learning Environment for English for Academic Purposes Based on Adaptive Tests and Task-Based Systems. In: Lester, J.C., Vicari, R.M., & Paraguaçu, F. (eds.) *Intelligent Tutoring Systems. ITS Lecture Notes in Computer Science*, (p. 1-11), Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-540-30139-4_1
- Jayaram, D., Rakesh, S., VenuGopalachari, M., Gaddam, S., Kranthi Kumar Reddy, B.&Pulluri, P.S. (2023). Student Monitoring System Using Deep Learning. In: Kumar, A., Ghinea, G., Merugu, S. (eds.) *Proceedings of the 2nd International Conference on*

Literatura niemieckojęzyczna

- Bach, Gerhard/Timm, Johannes-Peter (2013). Handlungsorientierung als Ziel und als Methode. In: Bach, Gerhard & Timm, Johannes-Peter (Hrsg.): Englischunterricht: Grundlagen und Methoden einer handlungsorientierten Unterrichtspraxis (5. Aufl.). Tübingen/Basel: Franke, 1–22.
- Barić, Karmelka/Hegedüs, Katalin (2023). Nachhaltigkeitskompetenzen für die Erstellung von Curricula. In: Bošnjak Terzić, Brankica/ Kereković, Snježana/ Varga, Mirna (Hrsg), *6. Internationale Konferenz Gegenwärtige Herausforderungen für den Fremdsprachenunterricht*. Osijek: Verband der Fachsprachenlehrer an Hochschuleinrichtungen – Josip Juraj Strossmayer Universität in Osijek, 13-33.
- Barić, Karmelka/Hegedüs, Katalin (2024). Curriculare Entwicklung des studienbegleitenden Deutschunterrichts in Serbien – Rückblick und Ausblick. *Scripta Manent XVIII/2* (2023), 26–58.
- Barić, Karmelka/Kic-Drgas, Joanna/Kilar, Vita (2018, 21. September) Soft Skills im beruflichen Bereich – didaktische und methodische Implikationen für den fremdsprachlichen Fachsprachenunterricht [Konferenzbeitrag]. 10th International Language Conference on The Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication between Cultures, Celje, Slowenien.
- Costa, Marcella/Katelhön, Peggy (2013). Mit Deutsch in den Beruf. Einleitende Bemerkungen zum berufsbezogenen Deutschunterricht an (ausländischen) Universitäten. In: Katelhön, Peggy/Costa Marcella/*de Libero*, Maria-Antonia/*Cinato*, Lucia (Hrsg.): Mit Deutsch in den Beruf. Berufsbezogener Deutschunterricht an Universitäten. Wien: Praesens Verlag, 7–19.
- DAAD (2014). Entwicklung von Sprachenkonzepten. Ein Praxisleitfaden für deutsche Hochschulprojekte im Ausland. DAAD, HRK: Bonn.
- Dejica-Carțiș, Anca Mihaela (2018). Deutsch als Fremdsprache im akademischen Bereich. *Professional Communication and Translation Studies*, 11/2018, 136–144.
- Delius, Katharina/Surkamp, Carola/Wirag, Andreas (Eds.) (2021). Handlungsorientierter Fremdsprachenunterricht empirisch. Göttinger Schriften zur

Englischen Philologie. Bd. 14. Abrufbar unter: <https://doi.org/10.17875/gup2021-1609>
(Stand 7.11.2023)

- Efing, Christian (2014). Berufssprache & Co.: Berufsrelevante Register in der Fremdsprache. Ein varietätenlinguistischer Zugang zum berufsbezogenen DaF-Unterricht. Info DAF, 4/2014. 415–441.
- Europarat (Hrsg.) (2001). Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen. Berlin – München: Langenscheidt.
- Europarat (Hrsg.) (2020). Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen – lernen, lehren, beurteilen. Begleitband mit neuen Deskriptoren. Stuttgart: Klett.
- Kuhn, Christina (2007). Fremdsprachen berufsorientiert lernen und lehren: Kommunikative Anforderungen der Arbeitswelt und Konzepte für den Unterricht und die Lehrerbildung am Beispiel des Deutschen als Fremdsprache. Diss. Jena: Digitale Bibliothek Thüringen. Abrufbar unter: <http://www.dbthueringen.de/servlets/DerivateServlet/Derivate13903/Kuhn/Dissertation.pdf>
- Lévy-Hillerich, Dorothea/Serena, Silvia (2009). Einleitung. In: Lévy-Hillerich, D., & Serena, S. (Hrsg.), *Studienbegleitender Deutschunterricht in Europa: Rückblick und Ausblick. Versuch einer Standortbestimmung* (7–18). Rom: Aracne editrice
- Maghețiu, Anca Raluca (2017). Fachsprachenunterricht im Hochschulbereich. Professional Communication and Translation Studies, 10, 213–219.
- MEN (2019). Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991).
- Polat, Tülin/Tapan, Nilüfer (2005). Deutsch als Fremdsprache in der Türkei: Aktuelle Entwicklungen. Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht 10: 2.
- Prikoszovits, Matthias (2017). Deutsch als Fremdsprache für den Beruf lernen – doch (ab) wann? Ein altersgruppen- und niveaustufenspezifischer Zugang zur Diskussion um die berufliche Ausrichtung von DaF-Curricula. Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht 22(2), 155–168.
- Prikoszovits, Matthias (2020). Berufsbezug in südeuropäischen DaF-Hochschulcurricula vor und nach der Krise von 2008. Untersuchungen an Lehrplänen aus Italien und Spanien. Tübingen: Narr Francke Attempto.

prof. UAM dr hab. Magdalena Jurewicz

***Ewaluacja tłumaczenia pisemnego, w tym audiowizualnego w formie podpisów, i
ustnego konsekutywnego***

Język pracy: język niemiecki

Opis i cele: Znajomość zasad ewaluacji zarówno tłumaczenia pisemnego jak i ustnego jest nieodzownym elementem kompetencji w zawodzie tłumacza. Nie tylko ze względu na konieczność autoewaluacji, ale także czasem konieczność oceny dokonań osób trzecich. Umiejętność oceny i samooceny tłumaczenia konsekutywnego unilateralnego z języka niemieckiego na język polski oraz tłumaczenia pisemnego, także tłumaczenia podpisów filmowych, w tej parze językowej, a także krytycznego podejścia do znanych metod ewaluacji umożliwi przeprowadzenie własnych analiz translatorycznych na wybranym typie tekstu.

W trakcie seminarium zostaną zaprezentowane metody ewaluacji tłumaczenia pisemnego w świetle istniejących teorii translatorycznych oraz teorie związane z językiem mówionym niemieckim i polskim (fenomeny języka mówionego: specyficzne problemy składniowe, kolokwialna leksyka, elementy para- i niewerbalne) w kontekście ich wpływu na tłumaczenie ustne.

Proponowana tematyka:

Prace magisterskie mogą w szczególności dotyczyć następujących przykładowych zagadnień:

- jakość tłumaczenia polskiej broszury turystycznej na język niemiecki,
- rozszerzenia w procesie tłumaczenia konsekutywnego,
- wypuszczenia w procesie tłumaczenia konsekutywnego,
- archaizmy w przekładzie literackim,
- neologizmy w przekładzie literackim,
- błędy w tłumaczeniu tekstów specjalistycznych: przyczyny i konsekwencje.

Informacje dodatkowe:

- dominujące języki seminarium: język niemiecki/język polski,
- planowana publikacja: najciekawsze wyniki badań studenci będą mogli opublikować w recenzowanym tomie zbiorowym.

Warunki uczestnictwa:

- znajomość zagadnień z zakresu translatoryki na poziomie licencjatu.

Warunki zaliczenia:

- I semestr: sformułowanie pytania badawczego, ustalenie tematu pracy magisterskiej i bibliografii.
- II semestr: zebranie adekwatnego korpusu danych pozwalającego na uzyskanie odpowiedzi na pytania badawcze: opis korpusu, wybór i opis metody badawczej, konspekt pracy magisterskiej wraz ze wstępem do pracy.
- III semestr: analiza i opracowanie danych oraz ich interpretacja: Przedłożenie pisemnej analizy danych i ich interpretacji wraz z wnioskami odnoszącymi się ewaluacji tłumaczenia.
- IV semestr: redakcja całościowa pracy i korekty, referat dot. uzyskanych wyników badań i ich znaczenia dla komunikacji specjalistycznej, przygotowanie do egzaminu magisterskiego: wygłoszenie referatu, złożenie końcowej wersji pracy (po korektach i akceptacji promotora).

Literatura:

Apfelbaum, Birgit (2004): Gesprächsdynamik in Dolmetsch-Interaktionen. Eine empirische Untersuchung internationaler Fachkommunikation unter besonderer Berücksichtigung der Arbeitssprachen Deutsch, Englisch, Französisch und Spanisch. Verlag für Gesprächsforschung, Radelfzell.

Apfelbaum, Birgit (1997): Zur Rolle der Diskursanalyse in der Ausbildung von Gesprächsdolmetschern. In: Fleischmann, E./Kutz, W./Schmitt, P.A. (Herausgegeben von): Translationsdidaktik. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Gunter Narr Verlag, Tübingen. S.268-275.

Best J. / Kalina S. (Hrsg.) (2002): Übersetzen und Dolmetschen. Eine Orientierungshilfe. Tübingen / Basel.

Brinker, Klaus / Sager Sevn, F. (1989): Linguistische Gesprächsanalyse. Eine Einführung.

Kadric M., Kaindl K., Kaiser-Cooke M. (2005): Translatorische Methodik. Basiswissen Translation 1. Facultas Verlags- und Buchhandels AG, Wien.

Kalina, Sylvia / Ippensen Anna (2007): Dolmetscher unter der Lupe. Ein Bericht über neue Untersuchungen zur Dolmetschqualität. In: Peter A. Schmitt/ Heike E. Jüngst (Hrsg.): Translationsqualität. Leipziger Studien zur angewandten Linguistik und Translatologie, Leipzig: Peter Lang, 307-316.

Krüger, Elke (1997): Aspekte sprachlicher Höflichkeit aus dolmetschdidaktischer Sicht, dargestellt am Beispiel des Sprachenpaares Deutsch und Spanisch. In: Fleischmann, E./Kutz, W./Schmitt, P.A. (Herausgegeben von): Translationsdidaktik. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Gunter Narr Verlag. Tübingen.

Kumbier Dagmar / Schulz von Thun, Friedmann (2006): Interkulturelle Kommunikation aus kommunikations-psychologischer Perspektive. In Dagmar Kumbier, Friedemann Schulz von Thun (Hg.): Interkulturelle Kommunikation: Methoden, Modelle, Beispiele. Rowolt Taschenbuch Verlag: Reinbek bei Hamburg. S. 9-27.

Nord, Christiane (2007): Beziehungskisten: Was die phatische Kommunikation mit der Translationsqualität zu tun hat. In: Peter A. Schmitt/ Heike E. Jüngst (Hrsg.): Translationsqualität. Leipziger Studien zur angewandten Linguistik und Translatologie, Leipzig: Peter Lang, 456-464.

Pöchhacker, F. (2008): Dolmetschtheorie: Kognition, Interaktion, Institution. In: Schippel, Larisa (Hrsg.): Translationskultur – ein innovatives und produktives Konzept. Berlin: Frank&Timme Gmbh. 43-69.

Schmitt Peter A. / Jüngst Heike E. (Hrsg.): Translationsqualität. Peter Lang GmbH. Frankfurt am Main, 2007.

Schmitt Peter A. / Herold Susann / Weilandt, Annette (Hrsg.): Translationsforschung. Peter Lang GmbH. Frankfurt am Main, 2011.

prof. UAM dr hab. Marcin Maciejewski

Lingwistyczna analiza tekstów instytucjonalnych i medialnych – strategie komunikacyjne, perswazja i kreowanie rzeczywistości.

Język pracy: język niemiecki

Opis: Przedmiotem seminarium jest analiza, wybranych przez studentów tekstów pochodzących z różnych mediów. Tworzone prace magisterskie wpisują się w nurt aktualnych obecnie badań z dziedziny lingwistyki mediów (Medienlinguistik) oraz lingwistyki dyskursu (Diskurslinguistik). W zależności od zainteresowań studentów mogą to być teksty pochodzące z różnych dyskursów, zarówno tradycyjne oraz z sieci WWW. Możliwe są teksty instytucjonalne, „biznesowe”, (np. pochodzących z przedsiębiorstw, instytucji publicznych i niepublicznych), prasowe, o charakterze reklamowym, perswazyjnym, argumentacyjnym. W ramach celu badawczego analizowane mogą być fragmenty dyskursu na wybrany przez studenta temat (np. analiza dyskursu kontrowersyjnego zagadnienia społecznego.). Analizy tekstów mają na celu, w zależności od tematu, ukazać strategie działania językowego nadawcy, sposób kreowania przez niego rzeczywistości społecznej, ujawnić stosowane metody perswazji oraz sposoby traktowania języka jako narzędzia władzy i określonego sposobu mówienia o rzeczywistości wpływającego na sposób jej postrzegania. Zarówno w przypadku analizy tekstów pochodzących ze stron WWW jak i tekstów tradycyjnych możliwe są, oprócz badań jednojęzycznych, analizy mające na celu porównanie dwóch wersji językowych tego samego gatunku tekstu.

Cele: Jednym z głównych celów zajęć seminaryjnych jest analiza różnego rodzaju tekstów (dowolnego gatunku) zaczerpniętych z mediów (internetowych, tradycyjnych). Ponadto ich przedmiotem jest poznanie narzędzi wywodzących się z analizy dyskursu, lingwistyki tekstu, lingwistyki mediów, pragmalinguistyki, które są podstawą metodologii prac magisterskich.

Warunki zaliczenia: Po pierwszym semestrze: sformułowanie tematu, wstępne przygotowanie bibliografii oraz struktury pracy. Po drugim semestrze: opracowywanie metodologii i napisanie jednego rozdziału teoretycznego, wygłoszenie referatu o tematyce związanej z częścią teoretyczną pracy. Zaliczenie drugiego roku obejmuje w trzecim

semestrze zakończenie części teoretycznej, a po czwartym przeprowadzenie analizy materiału i oddanie całości pracy magisterskiej.

Literatura:

Starke, Günter, Zuchewicz, Tadeusz, 2003. Wissenschaftliches Schreiben im Studium von Deutsch als Fremdsprache. Frankfurt/Main, Lang.

Brinker, K. 2010. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. Erich Schmidt Verlag. Berlin.

Hickethier, K. 2010. Einführung in die Medienwissenschaft. J.B.Metzler. Stuttgart/Weimar.